Állásfoglalás arról, hogy a hallgatók szabad véleménynyilvánításhoz való joga sérülne abban az esetben, ha csak bizonyos számú értékelés megléte után jelenhetne meg a www.markmyprofessor.com honlapon az értékelés az oktatókról

Ügyiratszám: ABI-2177-2/2011/P

Tisztelt […]!

Hozzám intézett beadványában Ön a www.markmyprofessor.com adatkezelését sérelmezte az egyetemi és főiskolai tanárok oktatói munkájának értékelése kapcsán. Az Ön véleménye szerint reálisabb lenne az oktatók értékelése, ha például minimum öt vélemény megléte esetén jelennének meg a www.markmyprofessor.com honlapon az értékelések az oktatókról. Elmondása szerint Önről eddig egy értékelés szerepel a tanári adatlapon, amely negatív színben tünteti fel Önt. Beadványával kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom:

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 2. § 1. pontja értelmében személyes adat: bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. A személy különösen akkor tekinthető azonosíthatónak, ha őt - közvetlenül vagy közvetve - név, azonosító jel, illetőleg egy vagy több, fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítani lehet.

Az Avtv. 3. § (1) bekezdése alapján személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete elrendeli.

Az Avtv. 2. § 11. pontja szerint nyilvánosságra hozatalnak minősül, ha az adatot bárki számára hozzáférhetővé teszik.

A fentiekből következik, hogy az egyetemi, főiskolai oktató neve, a tanárra vonatkozó hallgatói értékelés személyes adatnak minősül, így a www.markmyprofessor.com honlapon történő nyilvánosságra hozatalhoz az érintett oktató hozzájárulására, vagy törvényi felhatalmazásra van szükség.

A véleménynyilvánítás szabadsága az alkotmányos alapjogok közé tartozik. Az Alkotmány 61.§ (1) bekezdése szerint:

„ A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.”

Az Alkotmánnyal összhangban a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 46. § (2) bekezdése b) és e) pontja alapján *„a hallgató joga, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdésről, az oktatók munkájáról, a felsőoktatási intézmény, a kollégium működéséről, valamint véleményezze az oktatói munkát.”*

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) alapján a www.markmyprofessor.com honlapot üzemeltető MarkMyProfessor Kft. úgynevezett közvetítő szolgáltatónak minősül. A Tv. szerint közvetítő szolgáltató – egyebek mellett – az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amely az igénybe vevő által biztosított információt tárolja (tárhelyszolgáltatás). A MarkMyProfessor.com weboldalra felkerülő adatokat, így a tanárok és oktatási intézmények nevét, illetve a tantárgyakat nem a szolgáltató tölti fel, hanem a hallgatók, az üzemeltető csak a felületet biztosítja számukra.

A felhasználók az oldalra való belépéskor elfogadják a felhasználási feltételeket és az értékelési irányelveket.

A www.markmyprofessor.com közösségi portálon az alábbiak olvashatók:

„Az oldalt egyetemi és főiskolás diákok részére hoztuk létre, de a tartalmát nem mi, hanem a diákok szerkesztik interaktív módon. Az oldalon szabadon értékelhetők a tanárok, valamint a diákok felvehetik egymással a kapcsolatot, megoszthatják élményeiket, véleményüket és akár oktatási segédleteket is cserélhetnek. Az oldal segít abban, hogy a diákok megtudják ki az igazán jó tanár és ki az, akit ha lehet, jobb elkerülni. Ezen felül megoszthatják egymással az órai anyagokat, vizsga anyagokat, kidolgozott tételeket is.

A tanárok értékeléséhez fűzött kommentárokat folyamatosan ellenőrzik kollégáink, és az irányelveinkkel nem egyező kritikákat kiszűri. Minden trágár, obszcén, sértő, rasszista vagy nem odaillő jelentett megjegyzést törlünk, ezzel segítve a tanárok és diákjaik közti kulturált hangvétel megtartását. Természetesen a tanároknak is van lehetőségük arra, hogy az őket ért pozitív és negatív kritikákra reagáljanak.

Értékeléseket csak azok a diákok készíthetnek, akik valóban jártak az adott kurzusra az értékelt tanárhoz.

Értékelési szempontok

Átlag - A segítőkészség, a felkészültség, és az előadásmód átlaga az összes értékelés alapján.

Követelmények teljesíthetősége - Mennyire egyszerű teljesíteni a tantárgyat az adott tanárnál? Teljesíthetetlen a követelmény vagy könnyű átmenni? Itt jelezheted. Ez az értékelési pont nem számít bele a tanár átlagába.

Tárgy hasznossága - Mennyit segít a tárgy abban, hogy boldogulj a jövőben szakmailag? Ez az értékelési pont nem számít bele a tanár átlagába.

Segítőkészség - Mennyire elérhető a tanár az órán kívül? Mennyire könnyű vele kommunikálni? Mennyire segítőkész, ha megkeresed a kérdéseddel?

Előadásmód - Mennyire érthető a tananyag a tanár előadásában? Érthető a tanár magyarázata? Jól lehet követni a tananyag felépítését?

Felkészültség - Mennyire felkészülten érkezik a tanár az órára? Mennyire érzed őt szakmailag relevánsnak az általa tanított témában?

Szexi - Az oktatók, akiket szexinek jelöltök, egy rózsaszín bikini felsővel vannak jelölve. A szexi ikon akkor jelenik meg, ha az összes értékelő diák több mint fele szerint szexi az adott tanár. Nem akarjuk megmondani senkinek, hogy mi alapján válasszon tárgyat vagy tanárt, erről a diákok alkotnak véleményt. Mi azt tapasztaltuk, hogy az alkalmazott kritériumok alapján választ a legtöbb diák, ha lehetősége van választani. Egyszerűen csak lehetőséget szeretnénk adni mindenkinek, hogy elmondhassa, mit gondol."

Összefoglalva, álláspontom szerint az Alkotmány, az Ftv. 46. § (2) bekezdése b) és e) pontja alapján az egyetemi és főiskolai hallgatóknak joga van arra, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával – akár egy közösségi oldalon – szabadon véleményt nyilvánítsanak az oktatók munkájáról, a felsőoktatási intézmény működéséről, valamint értékeljék az oktatói munkát. A hallgatók szabad véleménynyilvánításhoz való joga sérülne például abban az esetben, ha az Ön által javasoltak szerint csak bizonyos számú értékelés megléte után jelenhetne meg az értékelés az oktatókról.

A fentieken túlmenően a közalkalmazottak jogállásáról szóló1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 83/B. § (2) bekezdése értelmében *„a közalkalmazotti alapnyilvántartás adatai közül a munkáltató megnevezése, a közalkalmazott neve, továbbá a besorolására vonatkozó adat közérdekű, ezeket az adatokat a közalkalmazott előzetes tudta és beleegyezése nélkül nyilvánosságra lehet hozni."*

Végezetül tájékoztatom, hogy a www.markmyprofessor.com közösségi oldalon megjelent anyaggal kapcsolatban a tanároknak is lehetőségük van arra, hogy az őket ért pozitív és negatív kritikákra reagáljanak. Ha a tanár szerint egy értékelés sérti az Értékelés Irányelveit, jelentheti az értékelés mellett található „ jelentem” gomb megnyomásával, a moderátorok pedig kivizsgálják az esetet.

A személyes adatok védelmét és a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő ügyben forduljon hozzám továbbra is bizalommal.

Budapest, 2011. szeptember 22.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András